

ROLL DESCRIPTIONS

ROLL NO. WITH CENTRE CODE

0010490

DATE OF FILMING

06-08-92

NAME OF THE
CENTRE/COLLECTION

Saraswati Bhawan Library, Varanasi

DETAILS OF
CATALOGUE (SUB/VOL.)

Veda.

LANGUAGE

Sanskrit

SCRIPT

Bengali, Devanagari

MATERIAL

Paper

TOTAL FRAMES

600

ORIGINAL
FILM USED

Kodak

FOOTAGE

RETAKE INFORMATION

MSS. NO.

FOLIO NO.

REMARKS

प्रवेश सं० ३७३२९

नाम श्री अक्षय कुमार

पत्र सं० २-१२

श्लोक सं०

आकार: ८.३ x ३.२

वि० विवरणम् अक्षर

वी० एस० यू० पा०--७७ एस० सी० ई०--१६५१--५० ०००

विषय: कर्मकाण्डम्

ग्रन्थकार

अक्षर सं० (पंक्तौ) ३५ पंक्ति सं० (पृष्ठे) १०

लिपि: दे. ना.

आधार: कागज

008976

नं. ११
४२२

क्रम सं० १४०

तमस्वसुः अमुकदायाः गोत्रायाः वसुरुपायाः सप्तर्त्तकायाः ससुतायाः श्वशुरस्यशर्मणः गोत्रस्य
 वसुरुपस्य सपत्नीकस्य ससुतस्य गुरोः शर्मणः गोत्रस्य वसुरुपस्य सपत्नीकस्य ससुतस्य शि
 ष्यस्य शर्मणः गोत्रस्य वसुरुपस्य सपत्नीकस्य ससुतस्य आस्य शर्मणः गोत्रस्य सर्वे धिनो शर्म
 णः गोत्रस्य वसुरुपस्य समस्तपितृनुदिरूपकन्यागते सवितरि सहस्रमहालया परपक्षप्राप्तं ॥
 सव्यं ॥ करिष्ये तदंगतिलोदकमहं करिष्ये ॥ इमं मे गंगे ॥ जलमादाय ॥ शरासुः कुरा ॥ यवौ सिधान्
 राजो वा वारुणो मे धुसंयुतः ॥ निर्णेदः सर्वपापानां पवित्रं मृषिभिः स्मृतं ॥ यवान् शिक्षयेत् ॥ तिलोसि
 म्मो मे देवत्यो गोसर्वे देवनिर्मितः ॥ प्रत्नं वद्विः प्रत्नं स्वधुयापि हनिमां लोकान् प्रीणयाहि नः स्व
 धानमः ॥ इतितिलान् ॥ गंधद्वारां दुशधु ॥ अर्पयेत्ते पराय ॥ गंधपुष्पैः प्रच्छाद्य ॥ सहस्रशो धैति
 वर्गत्रयांते ॥ ३ शुची वो हवामस्तुः शुचीनां ॥ शुद्धावां जसिषाससि ॥ अपवित्रः पवित्रो वा ॥ सर्वदु
 विः इतितिलोदकेन शरीरं स्नानं प्रोक्षयेत् ॥ तिलकुशान् गृहीत्वा ॥ प्रदक्षिणा ॥ समस्तसपत्समव

१ सं. तिहेतवः समुत्थितापत्कलधुगकेतवः अपारसे सारसमुदसेतवः पुनंतु मां ब्राह्मणपादपोसवः अप
 २ छनध्यातसहस्रजावनः समोहिताथीपलकामधेनवः । समस्ततीर्थोपवित्रमत्तपोरक्षे तुमा ब्राह्मण
 पादपोसवः विप्रोधिदशनादक्षिप्रक्षीयैतिपापरवाप्यः वदनान्मेगलेवाप्तिरत्ननादभुतपदं ॥ आधि
 माधिहरन्दगां मत्सुदादिनाशने ॥ श्रीपुष्टिकृतित्वेदेविप्रथीपादपंकजं ॥ अपसव्यं ॥ अक्रोधने
 गोचपेर सततं ब्रह्मचरिभिः सवीतव्यं भवद्भिश्चमपाचमाधकारिणां । पूर्ववदपष्टीबहुवचन
 वलस्थले एकवचन एकाद्विष्टस्थलपितृणां उच्चारं हत्वा । अस्मत्पितृपितामहप्रपितामहादि
 उच्चारं पूर्ववदः समस्तपितृनुद्विष्टपत्न्यागतसवितरि मलन्महालयपरपक्षप्रशङ्ककर्म
 अधिकारसंपदस्त्विति भवतो ब्रुवंतु । अस्तु आदित्यधिकारसंपत्ः कालस्य मुख्यः कालस्त्विति स
 तौ ब्रुवंतु कालस्य मुख्यकालोस्तुः पाकादीनां पवित्रमास्त्विति भवतो ब्रुवंतु । पाकादीनां पवित्रता
 स्तु सर्वपाकाः शुचयो भवंतु ॥ सव्यं ॥ आत्राचमनं ॥ पुनस्तद्वत् उच्चारं हत्वा ॥ अपसव्यं ॥ सह

महाजयापरपक्षश्राद्धे सदैवं सपिंड्यावर्णेकोद्विष्टेन विधिना अनेन हविषायुष्मदनुज्ञया । सव्यं
 रुखासद्यः करिष्ये । पष्टीबहुवचनधूलिचिनसंरुक्नां विधेयं देवानां स्थाने आहवनीं पार्थशाण्ड
 वा भवद्भिः प्रसादः कर्त्तव्यः । द्वितीयदेवः अपसव्यं । पष्टी एकवचनपितुः शर्मणः । गोत्रस्य वसुरु
 पस्या वसुरुपस्य आहवनी पार्थशाण्डत्वा भवद्भिः प्रसादः कर्त्तव्यः ॥ पितृमहस्य शर्मणः । गोत्रस्य
 रुद्रवसुरुपस्य स्थाने । प्रपितामहस्य शर्मणः । गोत्रस्य आदित्यरूपस्य । स्थाने । पार्वणा । पष्टी बहु
 वचन । पितृपितामहप्रपितामहानां शर्मणः । गोत्राणां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां स्थाने । पष्टी
 एकवचनः मातुः अमुकदायाः गोत्रायाः वसुरुपायाः स्थाने आहवनी । पितृमहः अमुकदा
 याः गोत्रायाः रुद्ररूपायाः स्थाने । प्रपितामहः अमुकदायाः गोत्रायाः आदित्यरूपायाः स्थाने ।
 पार्वणमातृपितामही प्रपितामहीनां अमुकदायाः गोत्राणां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां स्थाने ।
 पष्टी बहुवचन एवमात्मादि । मापरा मातुः अमुकदायाः गोत्राया वसुरुपायाः स्थाने । मा

तामहस्यशर्मणः गोत्रस्य वसुरूपस्य स्थाने मातुः पितामहस्यशर्मणः गोत्रस्य रुद्ररूपस्य स्थाने
 • मातुः प्रपितामहस्यशर्मणः गोत्रस्य आदित्यरूपस्य स्थाने मातामघः अमुकदायाः गोत्रायाः
 वसुरूपस्य स्थाने मातुः पितामघः अमुकदायाः गोत्रायाः रुद्ररूपस्य स्थाने मातुः प्रपितामघः
 दायाः गोत्रायाः आदित्यरूपस्य स्थाने स्त्रियाः दायाः गोत्रायाः वसुरूपस्य स्थाने सुतस्यशर्मणः गो
 त्रस्य वसुरूपस्य कन्यायाः दायाः गोत्रायाः स्थाने पितृव्यस्यशर्मणः गोत्रस्य वसुरूपस्य सपत्नी
 कससुतस्य स्थाने मातुः लस्यशर्मणः गोत्रस्य वसुरूपस्य सपत्नीकससुतस्य स्थाने • भ्रातुः गो
 त्रस्यशर्मणः वसुरूपस्य सपत्नीकससुतस्य स्थाने पितृघसु दायाः गोत्रायाः वसुरूपस्य स
 पत्नीकायाः समुतायाः स्थाने • मातृघसु दायाः गोत्रायाः वसुरूपस्य सपत्नीकायाः समुता
 याः स्थाने • आत्मिस्वसु दायाः गोत्रायाः वसुरूपस्य सपत्नीकायाः समुतायाः स्थाने • स्वश्वरस्य
 शर्मणः गोत्रस्य वसुरूपस्य सपत्नीकस्य समुतस्य स्थाने • श्वरोः शर्मणः गोत्रस्य वसुरूपस्य

सपत्नीकस्य समुतस्य स्थाने • त्रिव्यस्यशर्मणः आत्मस्थाने • संबन्धिनोशर्मणः स्थाने • एवंषष्टी
 सर्वत्र • पाद्यं संबन्धिनो बहवचनदेवाः गंधपुष्पयवतिलान्दण्डहीत्वामंडलं लब्ध्वा उत्तरभागे वत्तु
 क्काणामंडलं देवेषु जयतु • दक्षिणभागे वत्तु लमंडलं पितृषु जयतु • सव्यदेवाः स्वागतं सुस्वा
 गतं देवाः अन्नं नमदेवाः गंधं नमदेवाः यवाक्षतपुष्पं नमः • नमोऽस्तु नताय • शूलोच्चिन संतुका
 विश्वे देवाः भृशुवस्वः इदं नः पाद्यं सुपाद्यं पवित्रं निष्काषणीयं शान्ता देवी रभिष्टय आ • एवं द्विती
 यदेवाः संबन्धिनो बहवचनं पितुः स्वागतं सुस्वागतं अपसव्यं पितुः अन्नं नमः • गंधं नमः • पितुः
 तिलोक्षतपुष्पं नमः इदं पितृभ्यां नमोऽस्तु • अस्तु पितुः शर्मणः गोत्रं वसुरूप इदं तेषां सु
 पाद्यं • सव्यं पवित्रं निष्काषणीयं शान्ता देवी • पितामहस्वागतं सुस्वागतं पितामह अन्नं नमः
 पितामह गंधं पितामह तिलोक्षत • इदं पितुः पितामहशर्मणः गोत्रं रुद्ररूप इदं तेषां सुपाद्यं
 • सव्यं • शान्ता दे • प्रपितामहस्वागतं सुस्वागतं • अपसव्यं • प्रपितामह अन्नं नमः प्रपितामह गंधं

• प्रपिता. तिलाक्षतपु. इदं पितृभ्यो. अस्मत्प्रपितामह अमुकशर्मन्. अमु. गोत्र. आदित्यरूप
इदं तेषां सुपाद्यं ॥ सव्यं ॥ शानोदे. सेवाधन एकवचन मातः स्वागतं सु स्वागतं ॥ अपसव्यं. मा
तः अन्ननमम. मातः गंधं. मातः तिलाक्षतपु. इदं पितृ. मातः अमुकगोत्रवसुरूपे भर्भुवः स्वः इदं ते
पाद्यं सुपाद्यं. सव्यं ॥ शानोदेवी. पितामहि स्वागतं सु स्वागतं. अपसव्यं. पितामहि. अन्नं. पितामा
गंधं. पिताम. तिलाक्ष. इदं पितृ. अस्मत्प्रपितामहि अमुकगोत्रे अमु. गोत्रे क. इरूपे. भर्भुवः स्वः
इदं तेषां. सव्यं. प्रवित्रे नि. क्का. शानोदे. प्रपितामहि स्वागतं सु स्वागतं. प्रपितामहि अन्नं गंधं
तिलाक्षतपुभ्यो. इदं पितृ. अस्मत्प्रपितामहि अमुकगोत्रे. गोत्रे आदित्यरूपे भर्भुवः स्वः इदं तेषां
सुपाद्यं. सव्यं ॥ शानोदेवी. सापत्नमातः स्वागतं सु स्वागतं सापत्नमातः अन्नं. गंधं. तिलाक्षत. इदं
पि. सापत्नमातः अमुकगोत्रे. गोत्रे वसुरूपे इदं तेषां सुपाद्यं. शानोदे. मातामह स्वागतं सु स्वागतं ॥
माहिमह अन्नं. गंधं. तिलाक्षत. इदं पि. मातामह अमुकशर्मन्. गोत्रवसुरूप इदं तेषां सुपा

रां. शानोदे. मातृपितामह स्वागतं सु स्वागतं. मातृ. पितामह अन्नं. गंधं. तिलाक्ष. इदं पि. मातृ.
पितामह अमुकशर्मन्. गोत्रवसुरूप इदं तेषां. सुपा. शानो. मातृ. प्रपितामह स्वागतं. मातृ. प्रपि
तामह अन्नं. गंधं. तिलाक्ष. इदं पि. मातृ. प्रपितामह अमुकशर्मन्. गोत्र आदित्यरूप इदं. सु. शानो.
मातामहि स्वागतं. मातामहि अन्नं. गंधं. तिलाक्ष. इदं पि. मातामहि. अमुकगोत्रे. गोत्रे वसुरूपे. इदं
ते. सुपा. शानो. मातृ. पितामहि स्वागतं. सु. मातृ. पि. अन्नं. गंधं. तिलाक्ष. इदं पि. मातृ. पितामहि अ
मुकगोत्रे. गोत्रे क. इरूपे. इदं तेषां. सु. शानो. मातृ. प्रपितामहि स्वागतं. सु. मातृ. प्रपि. अन्नं.
गंधं. तिलाक्ष. इदं पि. मातृ. प्रपितामह अमुकगोत्रे. गोत्रे आदित्यरूपे इदं तेषां. स्त्री. स्वागतं. सु.
स्त्री अन्नं. गंधं. तिलाक्ष. इदं. अस्मत्स्त्री. अमुकगोत्रे वसुरूपे इदं तेषां. सुपाद्यं. शानो. सुतः स्वा
ग. सु. सुतः अन्नं. गंधं. तिलाक्ष. इदं. सुतः अमुकशर्मन्. गोत्रवसु. इदं तेषां. सु. शानो. इदं त
स्वागतं. सु. कन्ये. अन्नं. गंधं. तिलाक्ष. इदं पि. कन्ये अग्निं सुगं. गोत्रे. वसु. सभर्त्रे कवसे सतेभ

भुवस्वः इदंतेपाद्यः शनोः पितृव्यस्वागतं पितृव्यः अन्नं गंधं तिला इदं पि अस्मत्पितृव्यशर्म
 नृगोत्रवसु रूपा इ संपत्नीकसमुत्त इदंतेपाद्यः मातुलस्वा मातुलः अन्नं इदं पि मातुल अमुकशर्म
 नृगोत्रवसु संपत्नीकसमुत्तरिदंतेपाद्यः पितृष्वसः स्वागतं पितृष्वसः अन्नं इदं पि पितृष्वसः
 अमुकशर्म गौत्रवसु संपत्नीकसमुत्त इदंतेपाद्यः मातृष्वसः स्वागतं मातृष्वसः अन्नं इदं पि मातृ
 ष्वसः अमुकशर्म गौत्रवसु संपत्नीकसमुत्त इदंतेपाद्यः सु आत्मस्वसु स्वागतं आत्मस्वसु अन्नं
 इदं पि आत्मस्वसु अमुकशर्म गौत्रवसु संपत्नीकसमुत्त इदंतेपाद्यः शनोदे एवैश्वर्यगुरुगुरुशि
 व्यं आत्मसंबंधिनः कायाः सव्यं पवित्रनिष्कषिणी यं शनोदेवी पवित्रयं थि विस्रस्य सव्यं नहस्ती
 पादो प्रक्षा ज्योत्स्नपवित्रं थत्वा देवाः समाध्वं समास्महे अपस पितृपितामह प्रपितामहस्म
 माध्वं समास्म मातृपितामहि प्रपितामहः स्मा एकादृष्टास्वपितरः स्माध्वं अत्रापविशंतु
 भवंत उपविशामः पूर्वाक्ते एव यो उपक्रांतं श्राद्धं कर्म सव्यं करिष्ये अपस तिलाक्षतान् यही

त्वा अयाहतासुरारक्षोसिपिशाचाः येष्यंति एथि वीमनु अन्यत्रेतो गच्छंतु यत्रैतेषां गतमनः
 उदीरतामवरुत्तरासु उ० ॥ श्राद्धकाले गणं ध्यात्वा ध्यात्वा देवगदाधरं ॥ वस्वादींश्च पितृं ध्यात्वा त
 तः श्राद्धं प्रवर्त्तते ॥ प्रवर्त्तये ॥ विप्राः ॥ सुव्यं देवताभ्यः चतुर्थं बहवर्चन अपस ॥ पितृभ्यश्च पितृ
 भ्यश्च महायोगिभ्य एव च ॥ नमस्वाहोयस्व धार्य नित्यमेव नमो नमः ॥ सव्यं ॥ गायत्री मेत्राणां यावद्वोक्ष
 णं विधिवदस्तु ॥ अस्तु विधिवत् ॥ त्रिभिष्टु देवसवितः पादप्रा धर्लोचनसंज्ञकानां विश्वे देवानां
 अस्तु षष्ठं भुवः स्वः इदमासनं देवा दक्षिणभागे ॥ सुरवासनं विप्राः अत्रास्यतां ॥ धर्मासि ॥ देवैः शृणु
 क्रियतां ॥ आतथा ॥ शान्ना इवान् शान्तवानि ॥ अर्घ्यमासाद्य द्वौ पात्रौ न्युज्जनि धार्य ॥ उदकमासि न्युज्ज
 तान हत्वा उदकं पर इत्वा शनोदे यवांसि धान्यराजोवा अर्घ्यपात्रयोः अयं गंधः इमानि पुष्पाणि
 आवाहने इति या धर्लोचनसंज्ञिकानां विश्वदेवानां भवत्वा वाहयिष्ये आवाहय विश्वदे
 वास आगतं विश्वदेवाः शृणु आगच्छंतु महाभागा विश्वदेवामहाबलः ॥ ये अत्र विहिता श्राद्धसाव

श्री. सं.

धानाभवंतुते ॥ देवपात्रे संपन्नो सु संपन्नो. स्वाहा अर्घ्यस्तु. स्वाहा अपः प्रदाय. धृलोचन संज्ञका वि
 श्वदेवाः भर्भुवस्वः इदमासने. अस्त्वर्घ्यः. स्वाहानमानममयगदिमा आपः पृथिवि सुखं वयं अंतरिक्षा
 उत्तारिष्यामीति. हिरण्यवर्णं यज्ञं यास्तान आपः शंस्याना भवतु. एवं द्वितीय देवाः धृलोचन. देवाः यथाभाग
 शां अमी वागधाः सुगन्धः स्वाहानमानमम. धृलोचन संज्ञका विश्वदेवाः मत्पार्थ इमानि पुण्याणि सु पुण्या
 णि. आछादनायै द्वित्रिद्वयं. स्वाछादने च. पवित्रार्थे अयं देवाः अस्तु पवित्रं युवा सुवासाः पदेव
 प्यः अत्र गन्धपुष्पधूपदि आछादनात्ताः यन्त्रोपनाराः सर्वं परिहर्णं भवेतु. अर्चनविधौ धर्मवित्तमस्त
 न्मूनातिरिक्ते सर्वं विधिवदस्तु. यस्य स्मृत्या च. सुभद्रनुज्ञया पित्रा धर्चनं करिष्ये. अप्रसव्यं ॥
 हस्तादकं दकं गृहीत्वा. घट्टी बद्धवचनं. पितृपितामहप्रपितामहानां शर्मणो गोत्राणां वसुरु
 डादित्यस्वरूपाणां भर्भुवः स्वः इदमासने. वामे सुखासने अत्रास्यता धर्मोसिपित्रे क्षणत्रिय
 तां. एकादिष्टस्वस्ती आसने यष्टी बद्धवचनं पितुः शर्मणः गोत्रस्य वसुरुपस्य भर्भुवस्वः इद

६

शर्मणो

मासने। पितामहस्य शर्मणः गोत्रस्य प्रपितामहस्य शर्मणः गोत्रस्य आदित्य इदं मातृपितामहिन
 पितामहीनां। गोत्राणां अमुग्दानां वसुरुडादित्यस्वरूपाणां भर्भुवस्वः इदं यष्टी एकवचनं। मातुः
 अमुग्दायाः गोत्रायाः वसुरुपायाः भर्भुवस्वः इदमासः पितामहः दायाः गोत्रायाः रुद्रः इदमाः प्रपि
 तामहः दायाः गोत्राः भर्भुः इदमाः सापत्नमातुः दायाः गोत्रायाः वसुः इदमाः यष्टी बहुवचनं। माता
 महमातुः पितामहमातुः प्रपितामहानां शर्मणो गोत्राणां वसुरुडादित्यस्वरूपाणां भर्भुवस्वः इदमाः एक
 वचनं। मातामहस्य शर्मणः गोत्रस्य वसुरुः मातुः पितामहः मातुः प्रपितामहः इदमाः बहुवचनं मा
 तृमातुः पितामहः मातुः प्रपितामहीनां गोत्राणां अमुग्दानां वसुरुडादित्यस्वः भर्भुवः स्वः इदं ए
 वमातुः पितामहः मातुः प्रपितामहीनां गोत्राणां अमुग्दानां वसुरुडादित्यस्वः भर्भुवः स्वः इदं ए
 एकवचनं। मातामहः दायाः गोत्रायाः वसुः इदं मातुः पितामहः दायाः गोत्रायाः मातुः प्रपिताम
 इदमाः स्त्रियाः दायाः गोत्रायाः वसुरुः सुतस्य शर्मणः गोत्रस्य वसुः कन्यायाः दायाः गोत्राः शर्म
 तृनाः ससुता इदमाः पितृव्यस्य शर्मणः गोत्रस्य वसुः सपत्नी ससु इदमाः मातुलस्य शर्मणः गोत्र

प्रा. सं.

७

७

स्यवसु. सपत्नी. क. ससुत. ऋ. इद. पितृष्टमः. अमुग्दायाः. गोत्रायाः. वसु. सभर्त्ता. ससु. मातृ
 धसु. दायाः. गोत्रायाः. वसु. आत्मस्वसु. दायाः. गोत्रायाः. वसु. इदमा. धसु. रस्यवर्मा. गोत्रस्य. व
 सु. सपत्नी. ससु. गोत्रो. रार्मा. गोत्रस्य. वसु. सपत्नी. ससु. शिष्यस्य. रार्मा. गो. वसु. आदास्य.
 गोत्रो. वसु. इ. सुखासन. अत्रास्य. तोधर्मो. सि. पितृपितामहप्रपितामहार्थे. क्षणः. क्रिय
 तां. एकैदिष्टसर्वे. वित्रये. क्षणः. क्रिय. अंतथा. प्राप्नोद्भवान्. प्राप्नो. अर्घ्यमासाद्य. दक्षिणाग्र
 हर्षे. त्रिस्त्रीनि. प्रतिवर्गनि. धाय. प्रतिवर्गत्राणि. त्रीणि. पान्ना. न्यु. जनि. धाय. कुत्रान्यं. कुर्व. दक्षि
 णाग्रपितृतीर्थे. जलमासिच्य. उत्तानं. स्वान्. त्री. स्त्री. दर्श. नि. धाय. जलं. प्रस्ये. त. राने. तिलो. सि. सो
 म. एष. कृष्या. त्राणि. अर्घ्य. पात्रेषु. अयंगंधः. इमानि. पुष्पाणि. भृ. गिरा. जुष. त्राणि. द्वितीया. एष. व. पित
 रं. रार्मा. गोत्र. वसु. भवत्वा. पितामहं. रार्मा. गोत्र. रुद्र. प्रपिता. रार्मा. गोत्र. आदित्य.
 मातरं. अमुग्दा. गोत्रा. वसु. पिताम. अमु. गो. रु. प्रपि. अमु. गो. आ. भवत्वा. एवं. मातामहा

म

द्वितीये. व. जुवचन. पितृपितामहप्रपितामहान्. अमु. रार्मा. गो. त्रान्. वसु. रुद्रादित्यस्वरूपा. भ
 वत्. स्वावा. हयि. आवा. हयि. शिरो. से. जा. नुपा. द. ध्रु. वामा. गा. दि. ध्रु. पे. त. के. मातृ. पितामहि. प्रपितामहि. न
 अमुग्दा. गोत्रा. वसु. रुद्रादित्यस्वरूपा. भवत्वा. एवं. मातामहि. द्वि. उत्तानं. स्वानि. धी. आय. नु. नः.
 पितृ. पा. त्राणि. संप. नानि. सु. सं. ये. नानि. स्व. धा. ध्या. रक्त. स्व. धा. अप. प्र. दा. य. स. य. पितरि. दं. ते. ध्र. पि
 तामहं. दं. ते. ध्र. प्रपितामहं. दं. ते. ध्र. इति. श्व. य. त. या. दि. वा. आप. पृथि. वि. संब. स. वि. प्र. ह. स्त. द. न. क
 जलं. प्रथम. पात्र. नि. धाय. सं. स्त्र. वान्. स. वनी. य. अर्घ्य. पात्रे. न्यु. अ. कु. स्था. प. ये. त. गंध. पुष्पा. धर. र. थ
 य. ता. भिर. द्वि. पुत्र. कामो. मुख. मन. क्षि. गं. ध. मा. त्य. ध. प. दी. प. अ. छा. द. न. प. र्थ. त. सं. बो. ध. न. व. क्त. व्य. पित
 पितामह. प्रपितामहा. रार्मा. गोत्रा. वसु. रुद्रादित्यस्वरूपा. एष. ते. गंध. सु. गंध. स्व. धा. न. मान. म.
 मातृ. पितामहि. प्रपितामहि. अमुग्दा. गोत्रा. वसु. रुद्रादित्यस्वरूपा. एष. ते. गंध. सु. गंध. स्व. धा. सा. प
 तमात. अमुग्दा. गोत्र. वसु. एष. ते. एवं. मातामहा. दि. व. क्त. अ. एकै. दि. श. सर्वे. पितर. संबो. धन. ए. रु. व. च

मा. सं. नमोऽर्च्यैः इमानि पुष्पाणि सुपुष्पाणि स्वधान आच्छादनीय किंचित् इव स्वच्छादनं च पवित्रार्थे अयं द
 भीः अस्तरवित्रं स्वधान युवासुवासाः परि अत्र पितृभ्यः गंध पुष्प धूप दीप अर्घ्य आदनांतः पंचोपचाराः
 सर्वं संपूर्णं भवतु अर्चन विधिं धर्तुं तं मस्तुः नृनातिरिक्तं सर्वं विधिर्वदस्तु ॥ यस्य स्मृत्या युष्मदनुज
 यामं डलाद्यर्चनं करिष्ये शत्रुसादनं करिष्ये कुरुष्व अपसव्य ॥ ननु मोक्षं पितृपुत्र पित्रांगभृष्टि
 मभ्यः सव्य ॥ देवपात्रे सप्तमोक्तिं ॥ रक्षाणां अग्ने अपसव्य ॥ कुरुमुदि पितृपुत्र सव्य देवकुरुमुदिः
 हवोश्चरित एवंगुण विधयाणवियौकरणं करिष्ये अपसव्य ॥ पाण्डुर्धर्मान् रूढहीना अभिधार्य
 चरते विभागं लत्वामध्याह्नं वाधात पुनरभिधार्य अवदानं गृहीत्वा हविः अवत्तं च सोमाय पितृ
 मतस्वधानमः सोमाय पितृ मत इदं नमः ॥ पुनः हविः अवत्तं च ॥ अग्नये कव्यवाहनाय स्वधा
 नमः अग्नये कव्यवाहनाये देन पवित्रं ग्रंथि विसस्य हस्तोपादो प्रक्षाल्या च म्यपवित्रे धत्वा
 मधुनि दिवो अपसव्य ॥ आमासुपक्क देवपुत्रं परिवेषणं कुर्यात् ॥ परिवेषणं नंतरं सव्य ॥

गायत्री मंत्रेण पात्रप्रोक्षणं दक्षिणं जान्वा च्यवामहस्त अधस्त उपरि दक्षिणहस्ते ज्ञानमालम्ब्य ॥ सत्यं
 त्वत्तं न परिधिं चामिष्ट धिर्वीति पात्रे द्यौरपि धानं ब्राह्मणस्त्वामुखे अमृतं अमृतं जुहोमि ब्राह्मणानां त्वा
 विधाक्ता प्राणायानयो नु होम्याश्चित्तमसि मेघाक्षणा मुत्रा मुग्धं जाक्रेता देवा इदं विष्णुर्वि विष्णो
 हव्यरक्षस्व अत्र देवा देवता इदं देवा अत्र दत्तं वदस्यमान आत्मा तस्मै च इयं भूमिर्गया अहं सोक्तं ग
 दाधरः अहं च ब्रह्म सोक्तं च ब्रह्म ब्रह्म रूपमनः कल्पित सुवर्ण पात्रं स्थितं अक्षयं छायं धर्तुं च न
 संति केभ्यो विषेभ्यो देवेभ्यः इदं मिदं मनो यथा चाक्षितो पस्करं परिवेषणं परिवेषणं च अस्पृष्टा
 स्तृण आत्मा क्षिप्यं तं अमृतं रूपं स्वाहा ॥ संपद्यतां हव्यं नमः ॥ तत्सतं काशां विषे स्वरापादे
 पुदत्तं क्षयमस्तु ॥ गयागदाधरं ग्रीयतो भवतु ये देवा सोद्विष्य नमो देवेभ्यः प्रीयतां पितृपात्र
 प्रोक्षणं ॥ अपसव्य ॥ वामहस्त उपरि त्वा वाम अक्षयं ॥ इतः पृथिवीति पात्रधारिधनि ब्राह्मण
 स्वामुखे अमृतं अमृतं जुहोमि स्वधा प्राणायानयो नु होम्याश्चित्तमसि मेघाक्षणा मुत्रा मुग्धं लोके इदं
 विष्णुर्वि विष्णोः अत्र दक्षस्व अत्र पितृपितृता महः पितृता महः देवता एतद्वा अत्र न सपरि करदत्तं हो

स्यमाने च भातते तत्र सर्वे इयं भूमिर्गया अहेतोः कागदाधर अहेतुब्रह्म भोक्तार ब्रह्म ब्रह्म रूपमनः
 कथितं रजतपात्रस्थितं अक्षयं वरछायं । चतुर्थः बहुवचन । पितृ पितामह प्रपितामहस्यः ब्रह्म
 भ्यः गोत्रेभ्यः वसु रूपाय इदं देवस्वरूपेभ्यः मातृ पितामही प्रपितामहीभ्यः गोत्रा वसु रूपायः दाक्ष्यः
 इदं मनोयथाशास्त्रे सापेक्षं परिवर्त्य परिवक्षमाणं च । अस्मिन् ब्रह्मण्यस्य आर्तं सिध्यते अम्
 तस्वरूपेण सेवेयं तां कथ्येनमम् ॥ तत्सत्त्वं काशां विधे श्वरपादेषु दाक्ष्यं मस्तु गयागदाधर
 प्रितो भवतु ॥ ये चेह पितरो नमः पितृभ्यः प्रीयतां चतुर्थः बहुवचन विस्मो अनेन रक्षस्व अ
 त्रपितः देवता अक्षयं वरछायं अस्मत्पित्रे अमुकनामणे । गोत्राय वसु रूपाय इदं मानं रक्ष
 स्वा अस्मत्पितामहदेवता अस्मत्पितामहाय नामणे । गोत्राय रूपाय इदं मिदं मेने
 प्रपितामहादेवता अक्षयं वरछायं ॥ अस्मत्पितामहाय नामणे । गोत्राय इदं मनो अ
 नेन रक्षस्व अन्निमाता देवता एतद्दो अक्षयं वरछायं अस्मत्मान्ने अमुकदाये गोत्रायै

९

वसु रूपायै इदं मिदं मेने पितामह - ये चेह पितरो येन नमः पितृभ्यः प्रीयतां सव्ये ब्रह्मा
 र्पणं ब्रह्म हरिर्दाता चतुर्भिश्च तत्सत्त्वं ब्रह्मार्पणं मस्तु अप ईशान विष्णु सव्ये ॥ एको
 विष्णुर्मुह अनेन ब्रह्मण भोजनेन भगवान् श्री पितरस्वरूपी जनार्दन वासुदेवः प्रीयतां नमः ।
 देवाः तत्सत्त्वं अम् तमस्तु पितरः तत्सत्त्वं ब्रह्मार्पणं मस्तु । अम् तोपस्तु र्पणं मसि । अर्वाण्य
 स्वाहा । अपा आना उदा समा ब्रह्म अपेक्षितं याचितं विद्यमानं शाकपाकेषु यज्ञे च ते तत्
 याये येन रोते तस्य ज्ये ॥ तत्सि प्रम् ॥ सव्ये ॥ एतद्वा ईव संज्ञका विश्वे देवाः तत्सास्त्व । तत्सा
 स्म ॥ अप सव्यं ॥ पितृ पितामह प्रपितामहा तत्सास्त्व ॥ मधुवाता अक्षे नमी आहु संपतं सु
 संपनं ॥ शेषं मेने किं क्रियतां । इष्टे सह शुजता । अप सव्यं ॥ देव पितर्यो मध्ये कुशोपदिष्टि
 क्षीपे इदं प्रातः य अग्निदग्धाय य अग्निदग्धेभ्यः येन निदग्धेभ्यः अस्मत्कुलं यस्मत्तेभ्यः
 उच्छिष्टं यो यस्व धानमः ॥ अग्निदग्धा अनग्निदग्धाश्च मार्जयेतां ॥ पवित्रं य विविस्त्रं स्पृहस्ते

श्रमं- पदोपशाल्यान्वम्य। पवित्रे धत्वा। उच्छिष्टभागस्योने दीयतां॥ यजमाना कुले जाता दासा दाम्प्ये
नक्रादिणः। तिसर्वे तृप्तिमायां तु मया दत्ते नरत्तले॥ अमृतपिधानमसि सिष्ये॥ प्रवीचरिता एवं
मुण० श्राद्धांगभूतं पि उषदानं करिष्ये अपसव्ये॥ अपाहता सुरारक्षोसि विदिषदः तामस्यैष सु
कदस्थिर्नैर्दभै रवस्तीर्य। युधंतापितरः युधंतापितामहः युधंताप्रपितामहः एवं सर्वत्र। एतस्ते
अस्मत्पितः अमुकशर्मन् गोत्रवसु रूपयन्त्वा मन्त्रानुपि ने शर्मणो गोत्राय वसु रूपपाय० अय
पिंडस्तस्मै तस्वधानमः॥ तत्सदका उपोदत्तमक्षयमस्तु॥ एतन्न अस्मत्पितामह अमुकश
र्मन् गोत्ररुद्ररूप पितामहाय शर्मणो गोत्राय रुद्ररु० एतन्न अस्मत्प्रपितामह शर्मन् गो
त्रादित्य एतन्न अस्मत्तमातः गोत्रे अमुग्दे वसु रूपे यन्त्वा मन्त्रे अमुग्दाये गोत्रायैव
सु रूपपाये अयं पिंड० तत्सदका नसां विम्वेध० अन्नपितरो मादय ध्वं यथा भागमादधा ईषत॥ स
अ॥ चरोः प्राणभक्षं भक्षयेत्॥ पवित्रं ग्रंथं विम्वेध० हस्तोपादौ प्रक्षाल्य पवित्रे धत्वा त्रम्य॥

नमो वः पितर ईवे नमो वः पितर उजै

अपसव्ये॥ अजनास्यं जनपितः शर्मन् गोत्रवसु रूप अंश्च पितृगह शर्मन् गोत्ररुद्ररूप अंश्च
प्रपितामह शर्मन् गोत्रादित्य रूप अंश्च। मातः अमुग्दे गोत्रे वसु रूपे अंश्च पितामहा अमुग्दे गो
त्रे वसु रूपे अंश्च एवं सर्वत्र एतद् पितरो वासोमानो तोन्यत्पितरो युग्धुः सर्वान् एवमुक्त्वा
भिरुध्यै मेधेन पिंडं जाकरिष्ये पिसंस्थितेभ्यः पितृभ्यः अन्नसमर्पयामि पिंडं संस्थितेभ्यः
पितृभ्यः मेधं रूपदीपनं वेधफलतो वृत्तदक्षिणां समर्पयामि॥ अपस०॥ अथ नानुपतिष्ठेत् नमो
वः पितर शुभाय नमो वः पितरो घ्राय नमो वः पितरो जीवाय नमो वः पितरो रसाय नमो वः
पितरो नमावः पितरो एतायुष्यावः पितरो इमा अस्माकं जीवा जीवत इह संतः स्याम॥ मनोवा
हुवामह नाशं सेन सोमेन॥ आति एतु मनः पुनर्न पितरो परेतनः पितरो सोम्या सोमो भारभिः
पथिभिः पूर्वणेभिः। दत्वा यात्माभ्यं इविलोभं इंद्रयिन्वनः सर्ववीरं निरयच्छत। वीरं मे दत्तपित
रः विकिरं दधातु॥ असोमपाश्वये देवा यज्ञभागविवर्जिताः तेषामेनं प्रदास्यामि विकिरं वैश्व

नमं नम उजै

देवीके ॥ अपसव्यं ॥ असंस्तुतप्रयीतायेत्यागिन्योयः कुलस्त्रियः ॥ दास्यामितेभ्योविकिरमने
ताभ्यश्चपेतके ॥ पवित्रं यथैविस्त्रस्यहस्तोपादोप्रक्षाल्यन्मपवित्रं धत्वा ॥ सव्यं ॥ शिवाआ
पः संतु ॥ संतु शिवाआपः सोमिनस्पमस्तु ॥ अस्तु सोमिनस्पः अक्षतचारिष्टवास्तु ॥ अस्तुक्षतमरि
ष्टच द्वाधमायुः श्रेयः प्रातिः पुष्टिस्तुष्टिचास्तु ॥ अस्तुदीर्घमायुः श्रेयः प्रातिः पुष्टिस्तुष्टिचा ॥ अ
पसव्यं ॥ पितृहस्ते ॥ शिवाआ ॥ देववत् ॥ अस्मत्तृगोत्रवर्धतां ॥ गोत्रगोत्राभिष्टुष्टिस्तु ॥ पितृणां
प्रसादस्तु ॥ सव्यं ॥ देवाः स्वस्तीतिब्रूत ॥ अपसव्यं ॥ पितरः स्वस्तीतिब्रूत ॥ स्वस्ति ॥ भोजनपात्रमु
ञ्चालय ॥ सव्यं ॥ धूर्त्तं चिनसंज्ञकानौ विधेयदेवानां ॥ यद्वत्तृक्यागतसहस्रमहाल ॥ आदी यमना
मुदकादितदक्षय्यमस्त्विति भवतो ब्रूवन्तु ॥ अस्तुक्षय्यं ॥ अपसव्यं ॥ पितृपितृमहप्रपितामहा
नां चार्मणं गोत्राणवसुरुद्रादितृस्वरूपाणं सहस्रमहाल यापरिपक्षकादी यमना मुदका
दितदक्षय्यमस्तु ॥ अस्तु ॥ उपवेष्टसो ब्राह्मणस्यः दक्षिण ॥ सव्यं ॥ देवानां सुवर्णं पितृणां

जतं दक्षिणः पातु ॥ पातु दक्षिणः ॥ स्वधो व्यतामिति भवतो ब्रूवन्तु ॥ अस्तु स्वधा ॥ अर्घ्यं ज्ञेयं
यापनं विसर्जयेत् ॥ तद्विष्णोः परमपदं सदापन्नपतिः पदं ॥ अर्घ्यो ध्यामथुः स्वस्थानेवासः पिंड
स्थाने प्रातिः पुष्टिश्चास्तु ॥ शाकपाकाः पितरः प्रियाः वाज्रवाज्रतिमनस्पवाजिनो देवता निष्टुप्र
छंदः आद्रविस् ॥ वाज्रवाज्रव ॥ उत्तिष्ठतु पितरः ॥ सव्येन विधेदेवै सह ॥ आमावाजस्य ॥ दाता
रोना भिवर्द्धतावेदाः संततिरवनः श्रद्धाचनो माव्यगमद्विहृदेयचनोस्तु ॥ अनेचनो ब्रह्मवद
तिथिश्चलभमहि ॥ याचतारश्चनः संतु माचयाचिष्मकचन ॥ दातारो वा ॥ भि ॥ ववः ॥ श्रद्धाच
वा ॥ माव्यगम ॥ वास्तु ॥ अनेचवा ॥ लनध्व ॥ याचतारः ॥ श्रवः ॥ ध्रुवचन ॥ स्वापुषसदः पितरो ॥ ईश्वर ॥
इह वस्तमा ॥ आयुः प्रजाध ॥ एताः ससा आशिषः संतु ॥ आद्रगया रत आद्रमस्तु पितृप्रसा
दास्तु ॥ अद्य मे सफलं जन्म भवत्पादा अवदनात् ॥ अद्य मे वेशजाः सर्वे यातावानुग्रहा
द्विव ॥ पत्रशाकादिदानेन कुर्विता यथया ॥ इशा ॥ तत्कुर्वतात चित्तानुविस्मृत्य हृत्तुमह

श्रीः

॥ अथावसिष्टसदृशावासाणः मृषायत्कृतं अमुकसदृशं पर्वतकालहीनं मक्तिहीनं इति क
नैताहीनं वासाणवचनात् श्रीविष्णोप्रसादात् सर्वपरिहरणीतस्तु ॥ वसिष्ठासः पितृवद्वा
वक्रमः सूर्यपातस्वस्तिभिः सहानः ॥ इदं पितृभ्यां नमोऽस्तु ॥ आसीमांतमनुव्रजेत् ॥ अनु
व्रजायः यस्य स्मृत्या चना ॥ एष पितृयज्ञः आतत्सकृत् पूज्यमाणस्तु ॥ वषते विष्णवा ॥ विष्णवेन
मः ॥ श्राद्धसकल्यसंपूर्णं ॥ ॥ इति श्राद्धसंकल्पः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥